

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hír-
désések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. 80
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt. 40
Negyedévre 1 frt. 20
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottan
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyilvántartási díjak
soroként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Boeskor Béla.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

A mi ügyünk.

Csik-Szereda, 1892. május 20.

Valamely dolog elhamarkodása, a kellő körültekintés nélkül hozott határozat, a kicsinyes anyagi érdekek tulságos legyeztetése, vagy a személyes tekintetekből kifolyó cselekvés sokszor bosszulta meg már magát az érdekelteken és még többször okozott késő bánatot azoknak, kik a felsoroltak közül egyik vagy másik által sarkaltatva, léptek a cselekvés terére.

Ha ezen tétel már egyes személyek életében is igaznak mutatkozik, annál nagyobb mértékben alkalmazható olyan esetekben, midőn nem egyes emberek életkörülményeiről, hanem a közérdekről van szó, s különösen akkor, midőn a jelen ténykedése következményeiben kihat a távol jövőre is.

Ilyen és ehhez hasonló gondolatok lépnek meg, valahányszor Csik-Szereda város nagyközséggé alakításának már sokat tárgyalt, de még mindig elintézetlen ügyére gondolok.

A mai kornak jelszava a haladás és előretörés; a meglévő intézményeket fejleszteni, erősíteni, a megszerzett jogokat gyarapítani és a már letett alapokon szebbet és jobbat építeni, minden jóra való embernek, testületnek, községnek a legfőbb vágya.

És ime itt van egy város, mely már majdnem 300 éves multra tekint vissza, mely fekvésénél és körülményeinél fogva fejlődni és nagyobbá lenni van hivatva a rég megszerzett jogokat meggondolatlanul el akarja dobni magától, az alapot, melyen tovább fejlődése és virágzása lehetséges, megaknaja semmisíteni és minden nyomósabb ok nélkül nagyközséggé akar alakulni.

És vajjon miért?

Én, mint a ki a dologban érdekelve nem vagyok, ki merem mondani, hogy a város polgárainak ezen kezdeményezésére a cikket elején felhozott rugók szolgálnak alapul.

Azon, körülbelül 1000 forint megtakarítás, melyet a nagyközséggé alakulás eredményezne, aligha áll egyensúlyban azon hátrányokkal, melyek a nagyközséggé alakítás folytán bekövetkezhetnek.

Az alsóbb bíróságok és a közigazgatás újjászervezésének ideje a küszöbön állván, ha ezen időszak nem talál meggyökben egy várost, megtörténhetik, hogy mind a kettőt elveszítjük.

Hogy ezek folytán minő kár háramlik majd a város bennszülött polgáira, azt azok, kik a mostani viszonyok előnyeit élvezik, legjobban megtudják ítélni.

Még van idő és alkalom a körülmények megfontolására, azért tehát: „Videant consules!”

A székelyföld gazdasági helyzete.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara jelentéséből.

III.

S mindamelllett, hogy a kamarához tartozó vármegyék éppen nem bővülködnek szántóföldben, s hogy még e kis területet sem gyümölcsöztetik kellő mértékben. — A földművelő népesség mégis nagyobb arányban van itt képviselve, mint átlag a tulajdonképeni Magyarország területén. — Mig ugyanis a Dráván inneni Magyarország összes

népességéből 26,73 % foglalkozik földműveléssel, Csikmegyében 28,39 %, Háromszékben 22,01 %, Maros-Tordában 28,56 és Udvarhelymegyében 29,67 %-ra rug a földművelők száma. Vagyis csupán Háromszék megye van az országos átlag alatt; de még ez is jóval fölülmulja a Duna-Tisza között talált 19,36 %-nyi átlagot, vagy hogy a központi Pestmegyétől eltekintünk — Bács-Bodrogmegyének 21,44 %-nyi arányszámát.

Szóval a kamara területén található kevés termékeny földön tulságos sűrűn él a földművelő népesség; minek következtében a földbirtok évről évre jobban elaprózódik, a miből a birtokviszonyoknak mai, valóban aggasztó helyzete főképpen származott. Az eddig követelt egyoldalú gazdasági élet mellett a föld már alig képes több embert eltartani s a természetes szaporodás fölöslege idegen földre szivárog át. Ez állapotok teljesen azonosok a felsőmagyarországi vármegyék szintén aggasztó gazdasági viszonyaival s míg azokból a megyékből a vagyonatlan földműves nép és elzüllyött iparos-elem Amerikába és Ausztriába vándorol, a székelység a közeli Romániában keres új hazát. S ez utóbbi jelenség annál figyelemre méltóbb, mert a kivándorlási hajlam fokozódását nagyban előmozdítja a termékeny dunamenti tartomány közelsége s az ottani munkabér-viszonyok esébitő volta.

A székely vármegyék gazdasági elmaradottságának s a nép küzdelmes helyzetének egyik további főoka közlekedési viszonyok rendkívüli mostohaágban rejlik. — A kamara területét egy irányban sem szeli keresztül oly jelentékenyebb vasut-vonal, mely akár a nemzetközi, akár az országos, sőt akár csak a helyi forgalomban is számot tehetne. A magyar államvasut hálózatának budapest-predaéli fővonala, mely az ország szívéből kiindulva, Nagy-Váradon, Kolozsváron és Brassón át, a magyar birodalom központját Oláhország fővárosával köti össze, s mely a magyar-keleti forgalomnak főmedrét képezi, csak éppen a délnyugati határán érinti kamaránknak területét. Ellenben az Apahidától Héjjasfalvaig terjedő vonal-szakasz Tövisnél éles szög alatt megtörve, messze elkerüli a székelyföldet. Ily módon egész 1888-ig a százrégen-marosvásárhely-kocsárdi másodrendű szárnyvonal lévén az egyetlen vaspálya kamaránknak területén, Csik-, Udvarhely- és Háromszék vármegyék kereskedelmi és ipari központjai, a legutolsó évekig, teljesen nélkülözni voltak kénytelenek az újkori gazdasági szervezet fő-uterét: a vasutat. Elzárva e mozgató, éltető erőforrástól csoda-e, ha ez országrész gazdasági vérkeringése elpetyhült s a veszedelmes bajok tünetei mind sűrűbben léptek föl? —

Annál nagyobb hálával fogadta a székely nép midőn az új gazdasági korszak e téren is meghozta a várva-várt fordulatot. Az 1888. év tavaszán adták át a forgalomnak a héjjasfalva-székelyudvarhelyi helyi érdekű vasutat s a jelentésünk tárgyát tevő év november havában nyílt meg a brassó-háromszéki helyi érdekű vasut brassó-kézdivásárhelyi szakassza. Jelenleg tehát már három irányból ágazik be a fővonatról a kamarának területére egy-egy másodrendű szárnyvonal s azok üdvös hatása, kétségkívül, rövid idő alatt mutatkozni fog. Mindazáltal e kis szárnyvonalok a székelyföld általános gazdasági helyzetén csak keveset változtathatnak. A gazdasági bajok, melyekkel a székely nép évtizedek óta küzdeni kénytelen, sokkal mélyebben gyökeredznek s azok sikeres orvoslása csak akkor remélhető, ha az egész székelyföld jelenlegi félreeső helyzetéből kiemeltetvén, a nemzetközi, vagy legalább országos fővasutvona-

lak segélyével az újkori viláfgazdaság hatalmas versenyében cselekvő részt vehet.

Lényegesen közrehatott továbbá a székelyföld jelenlegi súlyos gazdasági helyzetének előidézésében a Románia részéről 1886-ban reánk kényszerített vámháború; melynek következtében a határszéli vármegyékből számos iparos- és munkás család végleg áttelepült az idegen országba s az itthon maradt iparosok keresménye is jelentékenyen megcsappant. S miként az ipar, a kamara kerületének kereskedelme is megérezte a vámháború romboló hatását. — E sajnos viszonyoknak tulajdonítható, hogy Kézdivásárhely város népessége a nyolczvanas években megfogyott, s hogy általában a székely nép kivándorlása évről-évre ijesztebb mérvben fokozódott. — A vámháború a jelentésünk tárgyát tevő évben végre megszünt ugyan, mindazonáltal a korábbi súlyos helyzet — mint azt a kamara e tárgyban a kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett fölterjesztésében annak idején hangsúlyozni bátor volt — alig változott s a Romániával való élénkebb üzleti összeköttetések érdekében fölülte kívánatos előnyös szerződési viszony megteremtése még csak a jövő reményei közé tartozik.

Végül, miként általában a hazai ipar elmaradottságának, s részben hanyatlásának, a székely nép gazdasági elsoványodásának is egyike legfőbb oka abban a vámpolitikai viszonyban rejlik, mely házánk és az osztrák örökös tartományok között fömáll. A nagy tökékekkel rendelkező s a mai kor műszaki fejlettségének színvonalán álló osztrák gyáripár, — mely régóta törlesztett beruházásával, nagy tartalékjaival és kész áruival, valamint régi idő óta fejlesztett, szervezett üzleti összeköttetéseiivel csaknem teljesen megbénítja a hazánkban csekély számmal esetleg található szakképzett tőketulajdonosok vállalkozó kedvét, — nemcsak az ipar általános fejlődését lassítja meg, hanem egyszersmind a használt fegyverek rendkívüli különbözőségénél fogva mindinkább versenyképtelenné váló kis- és középiparunknak eddigi szerény tengődését is, évről-évre nehezebbé teszi. E vámpolitikai viszony különösen azóta vált hazai iparunkra nézve elviselhetetlenné, a mióta a hetvenes évek végén Európa-szerte életbelépet védvamos politika, a közös-vámterület határán föllállított magas ipari védő-vámok segélyével hazai fogyasztásunkat teljesen kiszolgáltatta az osztrák gyáripárnak; míg ugyanaz a védvamos politika nyersterményeinek kivitelét tetemesen megnehezítette s úgy szólván az osztrák fogyasztó piacok számára olcsó árakon biztosította, az osztrák ipar termelőképességét, a mi rovásunkra, ez által is hatalmasan fokozva. Ez idő óta az osztrák gyáripár fejlődése oly lendület von mely még az évszázadok óta rendkívüli eszközökkel támogatott osztrák ipar történetében is páratlanul áll. Így például, hogy csak a rendelkezésünkre álló hivatalos forrásokból mértsünk — a bécsi kereskedelmi és iparkamara által összeállított iparstatisztikai adatok tanúsága szerint csupán Alsó-Ausztriában, mely alig, valamivel nagyobb kamaránknak területénél, 1880-tól 1885-ig nem kevesebb, mint 411 új gár keletkezett. E tartomány összes iparvállaltainál, ugyanez idő alatt, a gőzmotorok száma 28,3 %-al, az e gépek által képviselt lóerő mennyisége 48,1 %-al; a légszuszámotorok száma pedig éppenséggel 110,1 % al s lóerejük mennyisége 198,1 %-al növekedett. Az alsó-ausztriai gyáripár által előállított cikkek értéke ez öt év alatt 29,1 %-al gyarapodott. Hasonlóképpen a kis Sziléziában — mely tartomány 5.147 négyzetkilométer kiterjedésével mindössze egyharmad részét teszi kamaránk területének — a

tropani kereskedelmi és iparkamara kimutatásai szerint 1870-től 1885-ig keletkezett: 23 új poszt- és gyapjúáru-gyár, 12 lenáru-gyár, 2 lenczérna-gyár, 3 pamutáru-gyár, 6 gépgyár, 2 kötőszövet-gyár, 3 hajlított fabutor-gyár, 2 gépszij-gyár, 9 cukorka-gyár, 2 vegyészeti-gyár, 3 vasöntő, 2 vas-hengermű 2 jute-áru-gyár, 1 iron-gyár, 1 légszesz-gyár, 1 gummiáru-gyár, 9 eczet-gyár, 2 gomb-gyár, 7 élesztő-gyár, 1 maláta-gyár, 1 varrógép gyár, 2 láda-gyár, 3 papirzacskó-gyár, 2 papirlemez-gyár, 3 szappan- és illatszer-gyár, 3 napernyő- és eső-ernyő-gyár, 5 új bányavállalat, 8 téglagyár stb. Az ipari termelés értéke pedig 1880-tól 1885 ig évi 80. millióról 96. millió forintra emelkedett.

Az osztrák gyáriparnak eme nagy arányú fejlődése, mely a nyolczvanas évek végén s a folyó kilenczvenes években éppenséggel nem csökkent, nem maradhatott visszahatás nélkül hazánk ipari viszonyaira. S különösen fájdalmasan érzették e káros visszahatást azok az országrészek, hol — mint kamaráknak területén is — a korábban virágzó kisipar, a beözönló idegen gyártmányokkal nem állhatván ki a versenyt, a társadalom egész osztálya jutott az anyagi romlás örvényébe. S míg új gyári vállalatok csak igen gyéren s csupán az állam erős támogatása mellett létesültek, az idegen ipar termékeinek fogyasztása révén kivádorló tőkék itthon föl nem halmozódhattak, nem válhattak gyümölcsözőkké a hazai gazdaság javára. Hogy az osztrák gyártmányokért hazánkból évente külföldre kivitt milliók mily összegeket képviselnek, ez áruforgalmi mérlegünk adataiból eléggé ismeretes. Arra nézve azonban, hogy kamarai kerületünk kereskedelmi mérlegének a hiánya, évente, mekkora összeget képvisel, habár hiányzanak is, a teljesen pontos adatok, mindazáltal megközelítő fogalmat nyerhetünk, ha például csupán a postai pénz- és áruforgalom adatait összehasonlítjuk. A kamara kerületét alkotó négy vármegyébe, ugyanis érkezett 1891-ben postautalvánnyal összesen 3,278.411 forint, ebből innét elküldetett 7,155.974 forint. A tiszta hiány tehát 3,877.563 forint. Ehez azonban hozzáveendő volna az az összeg, melyet az érkezett és földadott pénzes levelek értéke közt létező különbség képvisel, valamint az is, melyet az utánvétellel érkező csomagokért kifizettek. Hogy pedig e összeg igen tekintélyes lehet, kitűnik abból a tényből, hogy kamaráknak területére mindössze 28.012 darab pénzeslevél érkezett, ellenben innen 40.069 darab küldetett el s így a hiány 12.057 darab, ami — átlag csak 100 forintjával véve is — 1,200.000 forintot képvisel. Viszont utánvétellel érkezett 55.410 darab csomag, ellenben földadott mindössze 13.484 darab; a hiány tehát 41.926 darab, a melyért — átlag 10 forintot számítva egy csomagra — szintén körülbelül 400.000 forintot küldöttünk el. Míg a nem utánvétellel érkezett csomagok száma 113.958 darabbal multa fölül a kamaráknak területéről elküldött csomagokét, mely a hiánynak pénzürtékben legkevésbé 1—2 millió forint felel meg. Mindent összevéve, csupán a postai forgalomban körülbelül 6—7 millió forintra becsülhető az a hiány, mely kamarának területéről, a helybeli ipar rovására, idegen árukért évente elszállítatik.

Csoda-e, ha ily viszonyok mellett a nép jóléte nem gyarapszik? Csoda-e, ha iparosaink élete a legszánalmasabb tengődés képét nyújtja? Csoda-e, — ha a növekvő fogyasztás híján a kereskedelem pang? Csoda-e, — ha a föld — a termelőtőke kivonulása következtében — nem bírja elartani a népet? S csoda e, ha az elzúlló népesség főlölege idegen országba vándorol?

EGYELETI ÉLET.

A cskimegyei gazdasági egyesület közgyűlése.
Csik-Szereda, 1892. május 20.

A megyénkben működő gazdasági egyesület 10 éves fennállása óta a megyei gazdasági viszonyoknak helyes irányban való terelésével az egyes gazdasági ágaknak már is szemmel látható fellendítésével elévülhetetlen érdemeket szerzett magának. A józan szemlélő előtt, ki a dolgokat a tárgyilagosság szemüvegén keresztül vizsgálja s e mellett mérlegelni tudja az akadályokat is, melyeket minden újításnak le kell győznie, a megyei gazdasági működése általánosságban annival is inkább eredményesnek fog feltűnni, mert hiszen egyfelől nagyon korlátolt anyagi eszközök állottak rendelkezésére, másfelől pedig közgazdaságunk terén, működése kezdetén oly primitív állapotokat talált, melyekhez hasonlónak az egész ország területén még volt párja. A folytonos haladás mely az egye-

sület ténykedése alapján közgazdasági viszonyaink jobbrafordultában lépten-nyomon észlelni lehet, — nemcsak a minden tekintetben kitűnő és nagy szakértelemre valló vezetés mellett bizonyít, hanem az egyesület jövődöbéli működése iránt is szép reményekre jogosít.

Ez egyesület f. hó 17-én délelőtt 10 órától kezdve tartotta meg folyó évi rendes közgyűlését Becze Antal e. elnök vezetése alatt.

A közgyűlést Becze Antal elnök lendületes beszéddel nyitotta meg, melyben főbb vonásokban rámutatott azon eredményekre, melyeket az egyesületnek a közgazdasági viszonyok javításában elérnie sikerült. A közgyűlés a hálás megnyitó beszédet éljenzésekkel fogadta s elhatározta, hogy az egész terjedelmében jegyzőkönyvre vétetik.

Ezután T. Nagy Imre e. titkár olvasta fel az egyesületnek 1891. évi működéséről szóló részletes jelentését. A megyei gazdák sok tekintetben kedvezőtlen helyzetének változása után felsorolja azon intézkedéseket, melyekkel az egyesület a gazdálkodás különböző ágait magasabb színvonalra emelni törekedett.

Az állattenyésztés fellendítése céljából az egyesület a múlt évben tejlőversenyyel egybekötött állatkiállítását rendezett, mely — a jelentés szerint — ha mennyiségre talán nem is felelt meg a kívánalmaknak, de minőségre nézve nem marad el az eddigi rendezett kiállítások mellett. — Az apállatok beszerzését a községek részére a múlt évben is közvetítette, — sőt a szegényebb községek részére 20% árleengedést is biztosított.

A gyümölcsfatenyésztés terén az egyesület kezdeményezése folytán már is szembeütlő eredmény mutatkozik. A gyümölcsfatenyésztésre vonatkozó szabályrendelet megállapítása, a vándortanítói intézmény felállítása s végül a központi faiskola beállítása következtében e téren is ülvös haladás mutatkozik. A múlt év végén a községi faiskolákban majdnem 60 ezer vadoncz és oltvány számított össze, magában a központi faiskolában 22 ezer darab csemete van.

Az egyesületi kertészettel kapcsolatosan mintaméhes rendeztetett be s ugyancsak a múlt év folyamán baromfitenyésztő szakosztály alakított. Mindkét intézménynek szép jövőt lehet jósolni.

A múlt év folyamán tartott egy rendes közgyűlés és 4 igazgató választmányi ülés. El lett intézve 285 ügydarab. Volt az egyesületnek 68 alapító, 61 rendes, 202 évdíjas és 135 pártoló, s így összesen 466 tagja.

A hátrálékok és tagsági díjak a múlt év folyamán jóval rendezesebben folytak be, mint az azelőtti években.

Még megemlékezett a titkári jelentés a gyermekgyógyászati működéséről, mely szintén üdvös tevékenységet fejtett ki.

A közgyűlés a titkári jelentést helyesléssel vette tudomásul.

A pénztár vizsgáló bizottság előterjesztése szerint a múlt évi számadások 1758 forint 32 kr bevétel, 1755 frs 53 kr kiadás és 2 frt 79 kr pénztári maradvánnyal mindenben helyeseknek találtattak.

Az 1892 re szóló költségvetés 20928 frt 56 kr bevétellel, 20810 frt kiadással és 118 frt 19 kr pénztári maradvánnyal lett előirányozva.

Miután a tisztviselői kar mandátuma a múlt évben lejárt, e közgyűlésen megejtették a tisztújítást is. — Ennek eredményét a következőkben közöljük.

Elnök: Becze Antal, alelnökök: Madár Imre és Koncz István; igazgató választmányi tagok: Czikó Sándor, Székely Endre, Antal József plébános, T. Nagy Imre, Balázs Lajos, Bara János, Böjthy Endre, Baktsi Gáspár, Becze János, Éltés Elek, dr. Fejér Antal, Ferenczy Károly, Gál Endre, Kovács Gergely, Lázár Domokos, Márton Ferencz, dr. Molnár József, Sándor Gergely, Vajna Tamás, Miniér Gábor, Sántha Simon, Nagy József, Mihály Ferencz, Madár Mihály, Lázár Menyhért, Puskás Jenő, Nagy Sándor, Szántó József, Murányi Kálmán és Benedek Gábor.

A közgyűlés végén megalakított a kertészeti és méhészeti szakosztály.

A kertészeti szakosztály tagjává választottak: Böjthy Endre elnök, Román István jegyző, Madár Mihály, Márton Ferencz, Sántha Simon, Bodó Alajos, Baktsi Gáspár, Forika Ágoston, Pál Gábor és Lakatos Mihály.

A méhészeti szakosztályba beválasztottak: Lázár Domokos elnök, Román István jegyző, Ferenczy Károly, Varga Ferencz, Miniér Albert, Benedek Gábor, Bálint Lázár, Bogády Károly, Éltés Elek és Antal József plébános.

A közgyűlés elnök elzetésével véget ért.

LEVELEZÉS.

Udvarhelyi dolgok.

Székely-Udvarhely, 1892. május 2.

Megyénk alispánja sürgős értekezletre hívta össze Udvarhely értelmiségét a múlt hét vasárnapján, hogy az alsósófalvi tűzkárosultak érdeké-

ben megindított segélymozgalomra nézve szükséges módozatokat és követendő eljárást egyöntetűen megbeszéljék.

Ugron János részvételjes szavakkal esztelte a szomorú tény, mely megyénket a sóvidék egyik virágzó községének elhamvadása által érte, s felhívta az értekezletet, hogy tegyen indítványokat a nyomor pillanatnyi enyhítésére, miután a kár oly nagy, hogy azt e város megszüntetni úgyis képtelen.

Sok épületes indítvány történt.

Első sorban megyénkint és a városban gyűjtőivek rögtöni megindítása, melyet egyhangulag elfogadott az értekezlet.

Nyomban meg is alakult a gyűjtőbizottság, mely kötelességében utczáról-utczára el is járt, összeszedvén pénzben és terményben közel 400 frt könyöradományt.

Gyűjtőiv ment a többi megyékhez is, továbbá hivatalból megkereste az alispán a magas kormányt is, nemkülönben Ő Felsége kabinetirodáját, gyűjtésre kérve fel a hírlapokat, melyek után remélhető, hogy a százezeret meghaladó kárnak legálább kamatai megtérülnek.

Jó hatást tett az értekezletre a pénzügyigazgatónak abbéli kijelentése, hogy az adóbehajtástig a község a csapást ki nem heveri, szorgalmazni nem fogja.

Többen indítványozták egy népünnepély rendezését, mint a mely az eddigi tapasztalatok után indulva, legtöbb anyagi eredményt nyújtott; nemkülönben két vagy három műkedvelői előadás tartását is, de mindkét indítvány eldönthetetlen maradt s éppen azért az értekezlet az ugyanakkor megalakult központi végrehajtó bizottság teendői sorába iktatta az ezen indítványok feletti végleges megállapodást.

A végrehajtó bizottság — ha jól vagyunk értesülve — ezen irányban még nem határozott; nem azért, mert a bizottság tagjainak véleménye is megoszlik.

A népünnepélyt illetőleg némelyek fennakarkják tartani a helyi szükségletek kielégítésére; — sok jogczim van ugyanis városunkban, melyek mindenike már régen sir egy ilyen jövedelmes mulatás után.

A műkedvelői előadások tartása most már időszerűtlen, amennyiben ezen év folytán tartott amugy is sok színház által a város minden társadalmi osztályának zsebét annyira megkönnyítette, hogy minden ilyen célra irányzott jóakaratu törekvés csak hajótörést szenvedne a már említett pénzhány zátonyán.

De eltekintve ezen tisztán helyi érdektől, a község tulságos megadóztatása minden úton és módon, az emberiség rendelkezésére álló minden tényezővel, már csak azért is célon túl lött dolog volna, amennyiben Damokles kardjaként fejünk felett lebeg untalan az az eshetőség, hogy vajjon nem éri városunkat egy hasonló csapás?

Erre pedig, miután Udvarhelynek több városrésze tiszta tűzfészek lévén, miudig el kell készülnie lennünk.

Adjunk tehát annyit, mennyit a magunk meg rövidítése nélkül jó szívünk diktál, adjuk oda falatunk felét, de mindenesetre nem az egészemet, mert sem felebaráti szeretetet, sem keresztény morál nem sugalmazza, hogy mi saját éhségünk árán váltsuk meg kárvallott polgártársaink szűkölködését.

Egy másik szomorú incidens városunkban a kanyarónak járványszerű föllépése.

Hetvennél több jár a betegek száma, két haláleset is fordult elő és leginkább a 3—11 évben lévő gyermekeket támadja. A betegség ragályos lévén, a szülőknek nem kis aggodalmat okoz.

A hatóság különben meg tett minden óvintézkedést s a város tisztai komissa a legnagyobb elkiismereti pontossággal teljesíti emberbaráti kötelességét.

A házak kapuin fekete táblák jelzik, hol a ragályos nyavalya már felütötte kóros fejét.

Ha a baj nem szűnik, sőt tovább fog terjedni, a közegészségügyi bizottság ajánlani fogja az elemi-iskolák, leányneveldek és a gimnáziumok alsó osztályainak bezárását.

A mi most főleg év vége felé nagyon is érzékeny sebet ütne a tanügy testén, annál is inkább, mert a tél folytán már egyszer, az akkor

nagyan uralgó influenza miatt, két hétre be kellett zárni az összes iskolákat.

Midőn azonban e két sajnos körülményről megemlékeztünk, nem mellőzhetjük el két vigabbnak a fölemelését sem.

Egyik a kath. ifjúság májálisa.

Egyszer van a deáknak karácsonya és ez a májális, hadd áztassa meg az iskola évi porát lelkéből, hadd vigadjon ő is egy évben legalább egyszer, méltán rászolgál erre.

De tudja Isten, mintha átok ülne a kath. diákok májálisán, ha nem is havaz bele, — mit ilyen hideg időben bámulni sem lehetne, — de rendesen belesik.

Igy történt ez most is.

Évek óta látván a tanártestület a májálisok időbeli pechét, lemondott a szabadban tartandó májálisokról s oly helyről gondoskodott, a hol mind az apró nemzedék, mind a felszedült ifjúság megtalálhatta kellő szórakozását!

Ilyen volt a Szejkézfürdő, hol erdő is van, zárt fedett helyiség is.

Ez azonban messze lévén, ezen évben még egy szerencsét próbált és tisztán májális akart a Nagy-Szegben, de fel lévén épülve a tornacsarnok, hasznos előrelátásból oda tette a meghívó végére, hogy kedvezőtlen idő esetén a tornacsarnokban tartatik meg.

Igy is volt. De azért sikerült fényesen, mint mindig a kath. deák-májálisok régi jó hírnevéhez mérten.

Eppen azért a mi véleményünk az, hogy az ifjúságnak ebbeli mulatságát meg kellene osztani. Az alsó ifjúságnak kellene rendezni egy tisztán erdei n. n. májálisi mulatságot, minden meghívó nélkül egy szünetes napon kivinni a zöldbe; — a nagyobbaknak pedig a társadalmi rutin, társalgási könnyedség és tánczbeli ügyesség elsajátításának nagyon is szükséges voltáért egy nyári tánczvizsgát, fedett helyen.

Mert májális fedett helyen nem létezik.

Igy aztán az idő egyikbe sem szólhatna.

A második mit fölemlítünk, egy pár emberből álló színtársulat: Dombay nevével szórakoztatja esténként a közönséget, rövid, 1 felvonásos darabokban és monológokkal — telt ház előtt.

Dombay és neje csinos színpadi alakok, — könnyed, vigjátékbeli modorral és kellő elegáncsiával.

Kár, hogy tehetségéhez és ambíciójához mért színtársulattal nem rendelkezik.

Ajánljuk a csikiak szíves támogatásába.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezések.** Szöllőssy Ferencz a helybeli kir. törvényszéknél hosszas idő óta közmegelegedésre működő díjnok, a helybeli járásbíróshoz végrehajtóvá, Bánfi Ede budapesti fogház-ormester a helybeli kir. törvényszéki fogházhoz fogházfelügyelővé nevezetett ki.

— **Athelyezések.** Gondos István a csikszere-dai járásbíróshoz területére kinevezett végrehajtó a csikszentmártoni járásbíróshoz, György János brassói törv. aljegyző hason minőségben a helybeli kir. törvényszékhez helyeztetett át.

— **Az érdem elismerése.** A király Wenczel Károly balánbányai bányagazgatónak a bányászati és közügyek terén kifejtett közhasznú szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Állandó választmány.** Vármegyénk állandó választmánya folyó hó 18-án a vármegyeház kisebb tanácskozó termében a jövő hó 2-án tartandó törvényhatósági gyűlésben előkerülő tárgyak előkészítése céljából ülést tartott. Az ülésen majdnem 100 ügydarab tárgyalatott le.

— **Polgármester-helyettesítés Csik-Szeredában.** Városunk képviselő-testülete tegnap, 24-én rendkívüli közgyűlésre hivatott össze. A közgyűlés egyetlen tárgyat a polgármester lemondása következtében megüresedett polgármesteri széknek helyettesítés útján leendő betöltése képezte. Először a 10 órakor a gyűlést megnyitván, felhívta a képv. tagokat, hogy a helyettes személyére vonatkozólag indítványt tegyenek. Erre Nagy Sándor városi ügyész indítványozta, hogy Szász Lajos rendőrkapitány által helyettesítések az üresedésben levő állás már csak azon indokokból is, hogy ez által a rendőrkapitányi fizetés megtakarítások. Pál István indítványozta, hogy Csedő István ügyvéd választassék meg helyettes polgármesternek, mire Csedő kijelentette, hogy a bizalmát megköszönve, ki kell jelentenie, miképpen helyettesítést, tekintettel az állás ideiglenességére, el nem fogadná. Indítványba hozta a 12 óra David, hogy a volt polgármester kéressék fel, miszerint ingyenesen a helyettesítési állást fogadja el, ki

nyomban kijelentette, hogy a lemondás okaiból a helyetteséget nem vállalja el. A Nagy Sándor indítványához meg Dr. Bocskor Béla és Csedő István szótka hozzá jelentéktelen módosítványt ajánlván. Ez után elnök a kérdést szavazásra bocsátván, a többség Szász Lajos rendőrkapitányt választotta meg s ez a hiv. esküt nyomban le is tette.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Csikvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi június hó 2-án fogja megtartani tavaszi közgyűlését, melyen a magas miniszteri leiratok tudomásulvételén kívül számos nagy fontosságú megyei ügy lesz elintézendő.

— **Májális.** Gyergyó-Szentmiklóson az iskolák májálisa f. hó 18-án volt. A májálisok közt a legkedvesebb a tanulóké; mert alig van szebb látvány, mint a fiatalság mulatsága a természet keblén. A vidám gyermekij zaj felér az erdő madarainak dalaival. Tanulóink májálisát semmi sem zavarta meg. Gyönyörű májusi ég mosolygott egész nap s az égbolt oly tiszta volt, mint a gyermekek öröme, melyen még nincs felhő, nincs zápor és vihar, mint a nagyok örömei fölött. Reggel misét hallgattak s egy kis séta után már az erdő megnepeült a vidám mulatókkal, a nap kellemét az ártatlan zaj, játék, a polg. iskolások énekei, versenyjátékai emelték s a felnőtteknek is nagy gyönyörűségére szolgáltak. Szülők is voltak jelen, de mégis feltűnt, hogy a gyergyószentmiklósi szülők, kikről inkább azt mondhatjuk, hogy rajognak gyermekeikért, tüntetőleg kevesen voltak. Mi az oka? Egy részét bizonyosan elfogadható ok tartotta vissza, de a nagy többséget részvétlenséggel vádolhatjuk. Különben ők vallották a kárát, mert egy ártatlan és szép mulatság élvezete rájuk nézve elveszett.

— **Mozgalom a madéfalvi emlék javára.** A gyergyószentmiklósi „kereskedői ifjúság” körében mozgalom indult meg egy, a nyár folyán, a csikmadéfalvi emlék-alap javára rendezendő nyári mulatság megtartása végett. Az előkészületekről és a megtartás idejéről közelebbről értekezlet lesz, melynek lefolyásáról lapunk olvasói értesítettnek fogunk.

— **Halalozás.** Ifj. Vá k á r István gyergyószentmiklósi kereskedő, a gyergyói társadalmi életnek igen jól ismert alakja, f. hó 21-én, három heti szenvedés után jobblétre szederült. A gyergyószentmiklósi kereskedői kör, melynek tiszviselője vala s melynek megalapításában jeleltékenny részt vett, gyászlobogót tűzött ki a kör helyiségére s ravatalára „ügybuzgó gazdájának” felirattal díszes koszorút helyezett. Ravatalat számos koszoru borította el, melyeket a rokonok, ismerősök és barátok helyeztek el. 42 évet élt s nemcsak mint szorgalmas és becsületes kereskedő, hanem mint a hazafias és társadalmi mozgalmaknak egyik előharczósa is közliszteleben részesült. — Folyó hó 23-án temették el nagy részvet és pompával az örm. szertartásu temetőben. Béke legyen porain!

— **Elmaradt májális.** A gyergyószentmiklósi „iparos ifjak önképzőköre”-nek májálisa folyó hó 22-ikéről kellemetlen idő miatt elmaradt és május hó 29-én fog megtartatni.

— **Kertmegnyitás.** Dendyuk Rudolf vendéglős a gyergyószentmiklósi kereskedői kör helyiségének tulajdonosa, újonnan berendezett szép kert helyiségét folyó év június havában fogja megnyitni.

— **Felhívás adakozásra.** A szomszédos Udvarhelymegyében fekvő Alsó-Sófalva tősgyökeres székely község f. hó 10-én legnagyobb részt a lángok martaléka lett, körülbelül 130 ház összes gazdasági és meleképületeivel együtt teljesen leégett. A kar a 150 ezer forintot meghaladja. A hajléktalanok vált lakosoknak pusztán életükön miük sem maradt, úgy hogy a most a legmunkasabb és legszorgalmasabb székely községek egyike a nyomor szélén áll 160 székely családnak minczen egy betevő falatja, minczen egy fedele. Udvarhelymegye alispán, szívhez szóló felhívást bocsátott szét a nagy közönséghez a nyomorúságban lévő derék székelyek segélyezésére iránt. A felhíváshoz mi is csatlakozunk s lapunk kiadóhivatala a befolyó adományokat a legnagyobb készséggel közvetíti.

— **A koronázási jubileum** rövid idő alatt oly általánossá fejlődött, hogy annak az egész nemzet részvételével való impozans megünneplése immár biztosítottak tekintethető. Küldetések, testületek és magánosok is tömegesen fognak el alkalommal felraundulni a fővárosba, hogy az ünnepekben részt vegyenek vagy annak szemlelői legyenek. Bizonyára fel-fogják használni a kedvező alkalmat valamennyien, hogy szeretett fővárosunk újabb fejlődésével, a tudomány, művészet, ipar és kereskedelem nevezetességével megismerkedjenek. Ez alkalomból budapesti levelezésre felhívja a figyelmet egy elsőrangú műipari kiállításra: Kertész Todor Dorontya-utca 1. szám alatti áruüzara, hol a hazai ipar termékei mellett egy a nyugati mint a keleti műipar oly gazdag tárházát találjuk, mely nemcsak ideháza, hanem a külföldön is ritkítja parjat. E tartat sokaságától csupán egyebek, at kívántuk mi bemutatni a változatosság és juttanyos árak díszstrálasaúl. Peldául: indiai-birtaagy lak közé vagy szobahatár 4.50 — 20 frug, lapóra összetetető szék (setabot) 2.70 frt, japáni napenyők 60 król, keru legyezők 10 król felfelé, kuglábok kemény gyetnyánfából 2.50 frt, lignum sanctum golyók 1.15 3 frt, orosz kuglito egész készlet 0.50 frt, Flaubert puskák 7—20 frug, csatlak megro bohoccal 2—3 frt, új vacum pisztolyok a céllovés begyakorlására 1.50 frt, horgászó eszközök 10—50 kr, horgászó botok 1—1.20 frt, rakfőző háló 1.20 frt, kettős vivokészlet 23.50 frt, teljes to. nakeszlet 8.50 frt, tornacipő 2.50 frt, tornagolyó 30 kr, gyermekhintó 3—10 frt, velociped

R—14 frt, gummilaplák 15 krtól, karikajáték 19 pár 1.60 frt Croquet játék 9—20 frt, Lazon Tennis teljes 42—100 frt (laplak raketták külön is) Foot-bals-erős marhabőrrel b. v. v. angol lapda 7 frt, toll-lapda 15—20 kr, ütő hozzá egy pár 1.50—3 frt, ugró zsinór 80—50 kr, uszó övek 5—7 frt uti koffer és kézi táská 2.40—15 frt, toillet tekercs 6 frt, borotválkozó készlet angol késsel 7 frt, zsebrevoiver 4 frt, hegy-mászó bot 1.15 frt, ivópohár bőrből 40 kr, üvegéből bőrből 1.40 frt, tonriata táská vízhatlan 2.80—4.50 frt, zsebgyógyszer utasok, turisták részére 75 kr, frottozó készlet 1 frt, tus készlet 6 frt divatos setabotok 60 kr, — 10 frt, női bőrvék 1 fttől, toillet-szappanok és illatszerek, szűres lampionok nyári ünnepekhez 15—60 kr, papírléghajók 60 krtól, Coermont szállóerővő új nyári játék 50 kr, magnesium fáklya 1.20 frt, stb. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek s a meg nem felelő tárgyat a cég készséggel kicseréli; — mindon megrendeléshez az illet 30 éves jubileumára készült szenczáncios nagy képes árjegyzék is mellékeltek. A koronázási jubileumra telraunduló közönségnek melegeu ajánljuk, hogy el ne mulasszák e valóban páratlan gazdasági, műipari áruházat meglátogatni.

— **Albert Balázs** helybeli jöhrir kereskedőnek lapunk mai számához mellékelt üzlethelység-változási értesítvényére felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

KÖZGAZDASÁG.

A triestü általános biztosító társaság.

(Assicurazioni Generali.)

F. é. május hó 6-án tartott 60-ik közgyűlésen terjesztettek be az 1891. évi mérlegek. A szármadási jelentésből látjuk, hogy életbiztosítási díjtartaléka 2.317.350 frt 2 krral szaporítottatott s 1891. évi december hó 31-én 31.241.611 frt 59 krra emelkedett, mely összegbe azonban minczenek betulva az 1.03491; frt 75 krt tevő kár- és nyetemény-részesülési tartalékok, továbbá, hogy az 1891. évben 18.959.560 frt 79 kr. erejéig köttettek új életbiztosítások, melyek által az 1891. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek, 132.177,289 frt 2 krra emelkedtek, s végre, hogy az életbiztosítási ágban az 1891. év folyán bevett díjak beleértve a kötvényilletékeket, 5,321,119 frt 40 krt tették. A tűz- és szállítmánybiztosítási ágakban a díj és az illeték bevétel 9.061,122 frt 58 kr. volt, miből 2,316,655 frt 71 kr. mint díjtartalék és 765,248 frt 90 kr. mint kártartalék lett minden telertől menten a jövő évre átvitelezve, holott az 1891. december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékesé váló díjkötelezvények összege 25,207,847 frt 99 krra emelkedett. Károkkert az 1891. évben 8.530,153 frt 46 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 241.247,920 frt 89 krnyi igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 45.855,756 frt 3 kr. esik, melyet a társaság 146,866 káresetben fizetett ki. Az értékpapírok ártolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1891. december 31-én 1.466,443 frt 01 krra emelkedett a mellett, hogy a sorsolási alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvnyttőke fele összegében vagyis 2.625,000 frtban, az ingatlan tartalék 1.289,480 frt 92 krnyi összegben s végre a kétes követelések tartaléka 80,000 frton fentartatott. Mután az intézet a tartalékokat 2.763,715 frt 66 krral szaporította, s összes biztosítási alapjai 46.528,568 frt 62 krra emeltettek, melyek is a következő értékekben u. m.

1. Ingatlanok és jelzálog követelések 9,044,923 frt 74 kr. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 3,082,559 frt 79 kr. 3. Állampapírok adott kölcsönök 33,980 frt 13 kr. 4. Értékpapírok 28,014,747 frt 79 kr. 5. Tárca váltók 331,274 frt 37 kr. 6. Folyó számlák (Adások és hitelezők követeléseinek levonásával) 233,886 frt 72 kr. 7. Kézpénz az intézetnél és bankoknál 2,052,196 frt 08 kr. 8. A részvényeseknek biztosított kötvényei 3,675,000 frt Összesen: 46,528,568 frt 62 kr. vannak elhelyezve. Ezekből 14 millió magyar értékre esik. A biztosítási alapok emelése után 742,507 frt 93 krnyi tiszta nyereség marad, miből osztalékul részvényenkint 120 frt aranyban vagyis 300 frank fizetetik. Hatvan év telt el a társaság alapítása óta s mivel ezen egész 6 évtizedet felölő időszak alatt hazánkban is működött, a maga számára azt az érdemet igényelheti, hogy mint legrégibb társaság hazánkban a biztosítás téren híven végezte az uttörő munkát. És e nagy és hatalmas társaság elvállalt kötelezettségeinek pontos teljesítése, köztudomású példás ügyvitele által méltán kiérdemelte is azt a nagy bizalmat, melyben mindenütt részesül. Az Assicurazioni Generali az „Első általános baleset biztosító társaság” alapítása által meghonosította nálunk a baleset biztosítást, továbbá a „Magyar jég- és viszont-biztosító részvénytársaság” alapítása által lehetővé tette a magyar gazdaközönségnek, hogy jégbiztosításait független, jól fundált jégbiztosító társaságnal olcsón és teljes megnyugvással eszközölje, éppen úgy, mint igen hasznos szolgáltatokat tett a gazdaközönségnek a már több mint egy évtized előtt meghonosított s ma már általános elterjedésnek örvendő általán tűz-biztosítás által. A közgyűlés az eszközölt új választásoknál az igazgató tanács magyar tagjait Hegedűs Sándort és Jókai Mórt egyhangulag ismét megválasztotta.

349—1892. é. szám.

HIRDETMÉNY.

A nm. kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az 1892. május hó 6-án kelt 19.124. számú rendelkezésével a kolozsvár-szászrégen-tölgyesi állami közút 206—207. km. szakaszán levő 100. számú Beaterceze hid újrapépítését 4703 frt 65 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat fogamatosságának biztosítása céljából az 1892. évi június hó 20-ik napjának d. e. 11 órájára a csikvármegyei mkir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítando s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bányatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz fanyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett mk. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Csikszeredán, 1892. évi május 15-én.

Sz. 453—1892.

Árverési hirdmény.

Csik-Szentkirály község előjárósága közhírré teszi, hogy a nm. földmivlelőügyi m. kir. miniszteriumnak 1890. évi 55697. számú magas engedélye, valamint Csikvármegye közigazgatási erdészeti bizottságának 102—1891. sz. a. hozott határozatával nyert engedély alapján a Kormospatak és Tetőfenyő erdőerdészekben 100 katasztrális hold erdőterületen 20 cméter mellmagassági átmérőtől kezdve felfelé lévő 18634 tömörkőbméter haszonfőfa 1892. június 25-én d. e. 10 órakor Csik-Szentkirály község hivatalos házánál a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár az egész haszonfőfömege 23184 frt.

Kötelesek árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10%-át bányatpénzzül az árverezés megkezdése előtt az árverező bizottság kezére letenni. Zárt ajánlatok megfelelő bányatpénzzel ellátottan a fent irt időig szintén elfogadhatnak. — Az árverezés részletes feltételei hivatalos órákban Csik-Szentkirály község házánál bárki által betekinthező.

Megjegyeztetik, hogy az eladni szándékolt haszonfőfömege a legközelebbi vasúti állomástól 6 órányi távolságra van. (1—3)

A z előjáróság. Csik-Szentkirályon, 1892. május 18. Bocskor Dénes, bír. Albert Bóniámin, kjzó.

Sz. 4929—1891.

Hirdetmény.

A Csikkarcfalva községében gyakorolt italmérségi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-hoz képest az egyezség megkísérlésére és az igények tárgyalására határ időül 1892. évi június hó 11-én d. e. 8 órája a kir. törvényszék 10 számú hivatal-szobájába kitűzetett, mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, kiknek az idező végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A kir. Törvényszék üléséből. Csikszeredán 1891. Október hó 24-én. Gyárfás László, elnök. Bocskor, jegyző.

HIRDETMÉNY.

A megyei közkórházban a kórház-felügyelői állás lemondás folytán üresedésbe jöven, annak évi 300 frt fizetés és teljes ellátás javadalmazás melletti betöltésére pályázat hirdetik. — Kik ezen állásra pályázni szándékoznak, felszerelt bélyeges kérelmüket f. év június 20-ikáig a megyei közkórház igazgatóságához adják be. Később érkező pályázatok tekintetbe nem vétethetnek. Csik-Szereda, 1892. május 24-én.

Dr. Molnár József, igazgató.

ASSICURAZIONI GENERALI 1891. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL Nyeresség- és veszteség-számla az A mérleghez (1891). RIADÁS

Table with 4 main columns: A tétel neve, Üzlet, Vagyon, Összes bevételek. It lists various insurance categories and their financial results for 1891.

Nyeresség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály. (1891.)

Table with 4 main columns: A tétel neve, Üzlet, Vagyon, Összes bevételek. It details the financials for the life insurance department in 1891.

VAGYON Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1891. december 31-én. TEHE

Table with 4 main columns: A tétel neve, A, B, Összesen. It provides a detailed breakdown of the company's assets as of December 31, 1891.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanott fevilágosítások a legnagyobb készség-gel adatkak és élet-, tüz-, szállítmányi- és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és vizsontbiztosító-részvénytársaság és baleset ellen való biztosítások az Első osztr. általános baleset ellen biztosító társaság számára a legelőnyösebb feltételek mellett elfogadhatnak. A csikszeredai ügynökség.

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Basso M., dr. Bruck Ottó, dr. Calabi R., dr. Morpurgo József, Segré V. A vezértitkár: Basso József. Magyarországi vezérügynökség BUDAPESTEN, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Ny. Györgyjakab Márton gyorsajtóján Csik-Szeredában.

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hir-
dotások küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. 80
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt. 40
Negyedévre 1 frt. 20
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitlteri cikkek
soroként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Booskor Béla.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FÜMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Segélyt Remetének!

Remete község ég. — Négyszázánál több család hajléktalanná lett. — A kár több egy milliónál. Így szólt az iszonyatos hír, mely vármegyénkben szétfutott mult hó 29-én.

A rettenetes hír, melyet el nem hinni oly nagyon szeretttünk volna — sajnos! — valóban bizonyult. Csikvármegye gyergyói részének egyik legnépesebb községe elhamvadt.

Szívünk sajnón elszorul a kép láttára, melyet tudósítunk Remete pusztulásáról elbénk tart s elménk nem képes megfelelni az önkénytelenül előtérbe touló kérdésre: mi fog történni a koldusokká vált hajléktalanokkal?

A rombolás, a dühöngő tűzvész okozta kár oly iszonyu, oly igen nagymérvű, hogy vármegyénk minden ereje, — társadalmunk áldozatkészsége, minden együttvéve sem igen képes enyhíteni a beállott nyomort.

Országos segélyre van szüksége Remete tűzkárosultjainak, mert vármegyénk összes lakosai általában annyira szegények, a baj pedig oly óriási nagy, hogy a vármegyei adakozás egy órai kinszenvedés megváltására is alig lehet elég.

El is várjuk vármegyénk intéző egyéneitől, mint a megyei hatóság fejeitől, hogy sürgősen és erélyesen forduljanak Remete érdekében a bajon egyedül segíteni tudó kormányhoz.

A felvidék inségesei számára kormányunk megtette az intézkedéseket, melyek az éhezők megmentésére elodázhatlanul szükségesek valának. — Most midőn Remete község székely lakosai jutottak a koldusbotra, most, midőn ezeknek is az éhséggel kell küzdeniök, — most, midőn még a sincs, hová lehajthatnák fejüket, — most, midőn csak a testükön volt ruhafoszványokat nem emésztette el a romboló tűzvész, most mi is elvárjuk, hogy a szerencsétlenek jajsza ne találjon siket fülekre, az igazi nyomor képe ne leljen érzéketlen szívekre, hanem kettőzött gyorsasággal küldjön kormányunk segélyt, hiszen kétszer ad az, ki gyorsan ad.

Kormányunknak sok mindenre, igen gyakran tán olyan dolgokra is van gondolja, a melyek ez idő szerint nélkülözhetnék az atyai gondoskodást, rossznéven vehetné tehát bárki is, és rossznéven vehetnők különösen mi Csikvármegye lakosai, ha kicsinyes tösvénykedésből Remete részére nem lenne juttatva annyi, amennyivel Remete tűzkárosultjai a nyomortól megmentessenek.

Tehát gyors állami segélyt kérünk a koldussá lett négyszáz családnak!

És ha ez meg van, csupán csak emellett fordulunk vármegyénk társadalmának, de sőt az egész országnak könyörületességéhez, hiszen felebarátainknak, polgártársainknak a végső nyomortól, az éhhaláltól leendő megmentéséről van szó.

Csikvármegye, általában az egész ország, szegény és gazdag soha sem volt ér-

zéketlen akkor, ha a valódi szükségnek kiáltó szava jutott el hozzá s hiszszük, megvagyunk győződve, hogy ezuttal sem tagadja meg társadalmunk önnönmagát, hanem annak minden egyes tagja tehetségéhez mérten, készséggel siet az elesettek fölmeelésére.

Két csikmegyei képviselő nyilatkozata az elkeresztelési kérdésben.

A vallás- és közoktatási tárcza költségvetésének ez idei tárgyalása élénkségre s érdekességre nézve nagyban túlszárnyalja az ez előtti éveket. A beszédek legnagyobb része a napirenden lévő elkeresztelési kérdéssel foglalkozik.

Ezen ügyben szólalt fel május hó 21-én Györfy Gyula, a csikszentmártoni kerület, — május 23-án pedig dr. Tódor József a csik-karczfalvi kerület országos képviselője. A két beszédet bő kivonatban — azonban minden kommentár nélkül — közöljük a következőkben:

Györfy Gyula a Klapka temetése alkalmából történetekben sajnósan látta a nemzeti szellem elcsúszását. Ez eltagadhatatlan, valamint az is, hogy egész közéletünkben hiányzik a vállalkozás a nagy alkotásokra. Ezért a parlamenti pártok egymást okolják, pedig a hibát nem itt, vagy legalább nem csak itt kell keresni. A baj ott van, hogy egész állami berendezésünk félszeg alapon nyugszik a 67-ki közjogi rendelkezésén, mely nem nyújt elég tág keretet a nemzeti fejlődés kibontakozására. Valamennyi pártnak és kormányának, mely ezen az alapon áll, nevezze magát akár szabadelvűnek, akár nemzetinek, szükségképp szembe kell magát helyeznie ama vágyakkal és törekvésekkel, melyek egy eleven nemzeti organizmusban természetesen kifejlenek s nem irányíthatják azokat magasabb céljok felé, hanem folyton kénytelen az adott közjogi helyzettel kibékíteni. Ez az állandó megalkuvás depirmálja a nemzeti érzés elevenségét és bátorságát s a nemzeti szellem

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A nagybátyám.

A családban tekintélyre legelső helyen állott anyai ágon való nagybátyám: Kardhordó Huba, a ki polgári foglalkozására nézve földbirtokos, — családi állapotára nézve pedig agglégény.

A véletlen úgy hozta magával, hogy soha sem láttam az érdemes nagybácsit, mert lent lakott Baranyában, az pedig egy kicsit messzire esett hozzánk.

De a rokoni viszony zavartalanul fenntartott és ápolgatott köztünk, főként a mi részünk-ről, mert az ambíció is megkívánta, hogy egy jeles férfi rokonságával dicsekedhessünk.

S Kardhordó Huba nagybátyám valóban nevezetes ember volt.

Családunkban egész hagyományok voltak róla forgalomban. Vaserejű, vasakaratu és ugyanolyan ércbe öntött következetességű karakternek mondták, a ki még a nevé is egyéni tulajdonságai-ból kölcsönözte, s akkor vette fel csak, miután a lengyel fölkelésben és 1848-ban nagy bátorságával és vitézi tetteinek sokaságával alaposan megszerezte arra a titulust.

Huba bátyám azonkívül még keresztapám is volt, a mely nivoltában mikor nagykorúságot elértem, végrendeleti örökösévé nevezett ki.

Irni szokott hozzám minden esztendőben egy levelet. Az így összegyűlt levelek hatalmasan megvilágítják az írójuk lelki világát, politikai hitvallását, a modern társadalmi kérdések felüli felfo-

gását, valamint az emberekkel való érintkezési módorát, a mely utóbbi, tisztelettel legyen mondva, határozottan nyers és goromba volt.

Mint minden katonaviselt ember, ő is dühös politikus volt, elannyira, hogy mikor a politikai átalakítások a mai Irányi-pártot megteremtették, elkeveredve írta volt meg, hogy tisztességes ellenzék nem létezik a hazában, mert az opposzió csak úgy opposzió, ha nem hiányzik a tartalék-ból az erő az üres szószátyárságuál nyomaték-sabb dinamitbomba.

Körülbelül ilyen veszedelmes tartalommal íródott valamennyi episztolája, de volt bátorságom azokat mind megőrizni, mert sok dologban talán egyet is értettünk, másfelől pedig keresztelni és reménybeli örökös viszonyom arra egyenesen köteleztek, hogy kiselejtezés nélkül kegyelettel tartogassam a tiszteletreméltó kézvonásokat.;

Most egy éve ismét érkezett számomra egy vaskos paksaméta, melyet szokatlan terjedelme miatt némi lelki szorongással bontottam fel.

— „Ostobául kezdődött az esztendő, fiam, az őszi vetést kirágták az egerek, a mit ott felejtettek belőle, azt elvitte a májusi ördögkonzorczium, (itt nyilván a fagyos szentekre céloz az istentelen ember,) a repceze nem kelt ki, a kapásvetemények ugyanerre a sorsra jutottak az aszálynak miatta s a kerti ültetvényeket kitornta a vakond.“

— No, gondoltam magamban, ez bevezetésnek szépen indul.

Megerősítettem a szívemet és előkészültem hozzá, hogy megrázkóztatás nélkül kibírjam, ha

sáskajárás, meg pestisről is találna emlékezés lenni a bibliai Jób sorsára jutott nagybátyám következendő litániájában.

És valóban a katasztrófáknak egész sora következett még:

— „Deczembertől a dajmóczi szőlőhegyemet tüzelem, (őt azt már tudtam, hogy beleesett a filokszéra) mert az erdeimbe bevette magát az apácza.“

Pihenőt kellett tartanom. Ez már komoly és igazán nagy szerencsétlenséget jelentett.

Az apáczarovar miatt zár alá kerül az erdő, úgy is marad, míg csak végig nem eszi a több ezer holdas területet; hová lesz addig a konda, a melynek az orra elől még rügyében szépen élévezik az apácza — makkot.

Elismertem magamban, hogy az én tiszteletreméltó nagybátyám kritikus egy helyzetbe jutott.

Nem mertem már a többit tagolva olvasni, csak futottam keresztül a szememmel az elkeveredett sorokon, nem is annyira azért, hogy még a többi gonosz konjekturákat is megismerjem, mint inkább, hogy a végére jussak a levélnek, a honnan valami kevés vigasztalást vártam erre a kegyetlen sok fatális szerencsétlenségre.

Megértettem útközben, akárom mondani a repülő olvasás közben, hogy minden megért csapások miatt sem a természetrajzilag megnevezett állatok, sem az aprószenetek (még most is van kedve csufolódni,) és nem is a légi elementumok, hanem tisztán és egyes-egyedül a kormány vonatkozó felelősségre.

— Hála Istennek! valamennyire mégis csak